

Sarajevo, 21.06.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.06.2021. - 18.06.2021.

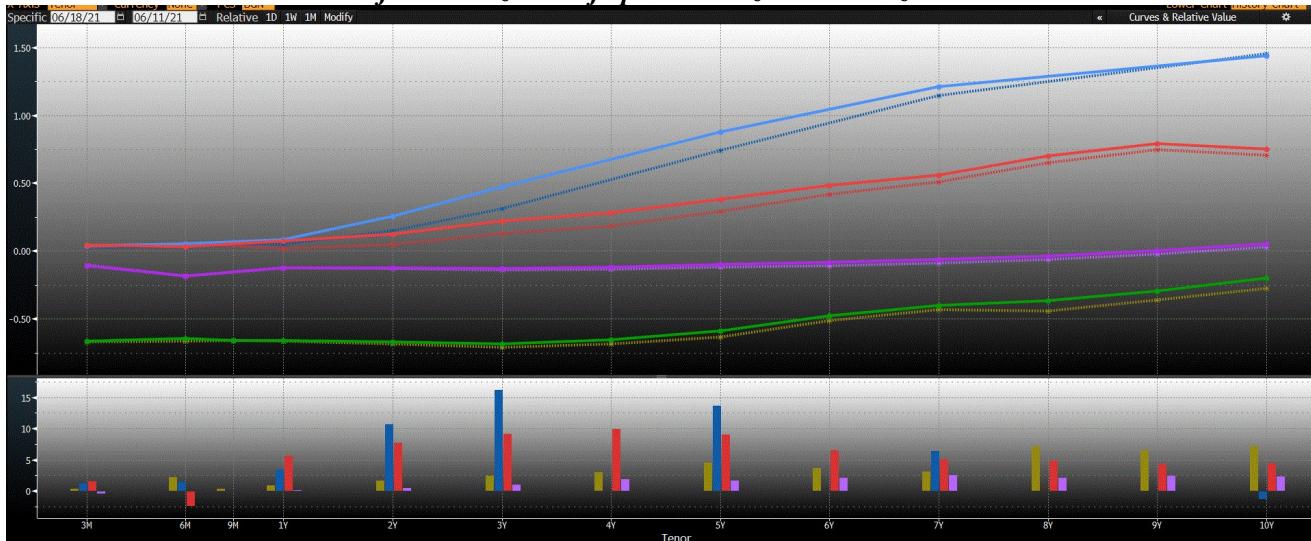
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	11.6.21 - 18.6.21	11.6.21 - 18.6.21	11.6.21 - 18.6.21	11.6.21 - 18.6.21
2 godine	-0,68 - -0,67 ↗	0,15 - 0,25 ↗	0,05 - 0,13 ↗	-0,12 - -0,12 →
5 godina	-0,63 - -0,59 ↗	0,74 - 0,87 ↗	0,29 - 0,38 ↗	-0,11 - -0,10 ↗
10 godina	-0,27 - -0,20 ↗	1,45 - 1,44 ↘	0,71 - 0,75 ↗	0,04 - 0,06 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	11.6.21	18.6.21
3 mjeseca	-0,655	- -0,647 ↗
6 mjeseci	-0,666	- -0,643 ↗
1 godina	-0,642	- -0,641 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.06.2021. godine (pone linije) i 11.06.2021. godine (ispredane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tokom protekle sedmice prinosi obveznica snažnijih zemalja eurozone su imali tendenciju rasta, pri čemu je rast bio više izražen na zadnjem dijelu krive prinosa.

Predsjednica EU Komisije von der Leyen je izjavila da su prikupljena prva sredstva za postpandemijski oporavak i šemu transformacije u vremenu izražene prodaje obveznica, te je obećala da će novac biti potrošen u skladu sa nacionalnim planovima koji će uskoro biti odobreni. Von der Leyen je takođe potvrdila da je provedena sindicirana prodaja obveznica koje dospajevaju za deset godina, ukupne vrijednosti 20 milijardi EUR, a za koju je postojala tražnja sedam puta veća od ponude. Iz EU Komisije je saopšteno da je to najveća institucionalna emisija obveznica u Evropi i najveća suma novca koja je prikupljena kroz jednu transakciju.

Zamjenik predsjednika ECB de Guindos je istakao da će ECB pratiti bilo koji signal da trenutni skok inflacije ima "efekte drugog kruga", na primjer na plate, uzrokujući dalji rast cijena.

Ifo institut očekuje da će ekonomija Njemačke u ovoj godini rasti sporijim tempom nego što se očekivalo, te je prognoziran rast od 3,3%, kao rezultat uskih grla koja koče industrijsku proizvodnju. Ministar ekonomije Italije Franco je izjavio da se ekonomija ove zemlje oporavlja brže nego što je Vlada očekivala. U posljednjim zvaničnim prognozama objavljenim u aprilu Vlada je saopštila da očekuje da će ekonomija Italije rasti stopom od 4,5% u ovoj godini. Franco je istakao da očekuje da će GDP biti "značajno pozitivan" u II kvartalu, te da će se konsolidovati u naredna tri mjeseca. Ministar finansija Francuske Le Maire je potvrdio da nema planova za povećanje poreza čak i u slučaju da Vlada pojača pritiske u pravcu reduciranja deficit-a.

ECB je izdala saopštenje u kojem je navela da je produžila olakšice za kapitalne zahtjeve banaka za devet mjeseci, zbog "izuzetnih makroekonomskih okolnosti" izazvanih pandemijom Covid19. Pored toga, ECB je dodala da se ova odluka produžava do marta 2022. godine, a koja je ranije trebala da se održava do 27. juna 2021. godine. Takođe, ECB tvrdi da banke koje odluče da koriste ovu olakšicu ipak trebaju planirati da pravovremeno održavaju dovoljnu količinu kapitala s obzirom na momenat isteka ove olakšice.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija – Finska (G/G)	MAJ	-	2,2%
2.	Inflacija – Njemačka (G/G) F	MAJ	2,5%	2,5%
3.	Inflacija – Francuska (G/G) F	MAJ	1,4%	1,4%
4.	Inflacija – Austrija (G/G) F	MAJ	-	2,8%
5.	Industrijska proizvodnja - EZ (G/G)	APR	37,4%	39,3%
6.	Trgovinski bilans – EZ (u mlrd EUR)	APR	15,0	9,4
7.	Temeljna inflacija - EZ (G/G) F	MAJ	0,9%	1,0%
8.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	APR	-	42,3%
9.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	MAJ	-	3,3%
				3,4%

SAD

U srijedu je završena sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjene monetarne politike. Referentna kamatna stopa Feda je zadržana u rasponu od 0% do 0,25%, ali su povećane dvije operativne kamatne stope: kamatna stopa na saldo rezervi (IORB) je povećana na 15 baznih poena (prethodno 10 bp), dok je stopa na prekonoćne obrnute repo transakcije koje provodi Fed (ON RRP) povećana na 5 baznih poena (prethodno 0 baznih poena). Nakon sastanka FOMC-a, rezime ekonomskih projekcija je pokazao da kreatori monetarne politike očekuju da se kamatna stopa poveća dva puta do kraja 2023. godine, dok je ranije više od polovine zvaničnika Feda predviđalo da će kamatne stope ostati blizu nule najmanje do 2024. godine, koje su inače na tom nivou od marta 2020. godine. Zvaničnici sada predviđaju da će referentna kamatna stopa biti povećana sa 0,1% na 0,6% do kraja 2023. godine. Predsjednik Powell je izjavio da postoje činjenice koje ukazuju na to da će pokazatelji sa tržišta rada biti veoma atraktivni, u smislu niske nezaposlenosti, visoke participacije zaposlenih i rasta plata, te je dodao da postoji rizik da i inflacija može biti veća od predviđenog nivoa.

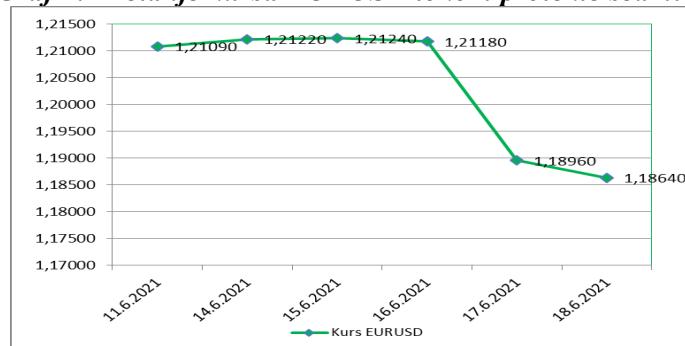
Investitori su u četvrtak položili rekordan iznos gotovine na prekonoćne depozite kod Feda, nakon što je Fed počeo da plaće kamate na ova sredstva kako bi spriječio da negativne kamatne stope zavladaju ostalim dijelovima američkog finansijskog tržišta. Približno 70 tržišnih učesnika je položilo 756 milijardi USD na račune Feda kroz operacije obrnutih REPO ugovora, objavio je Fed iz Njujorka. To je otprilike 172 milijarde USD više od prethodnog rekorda zabilježenog početkom sedmice, a za 235 milijardi USD više u odnosu na srijedu kada su svega 53 tržišna učesnika koristila ovu mogućnost. Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je izjavio da je Fedov stav ka zaoštravanju monetarne politike bio „prirodan“ odgovor na ekonomski rast, naročito na inflaciju koja se kretala brže nego što se očekivalo nakon što se zemlja ponovo počela ekonomski otvarati od početka pandemije. On je dodao da je bio među sedam zvaničnika koji vide rast kamatne stope početkom sledeće godine sa završetkom pandemije, kao i rast inflacije iznad očekivanja. Takođe je izjavio da su očekivali dobru godinu, dobro ekonomsko otvaranje, ali ovo je mnogo više od očekivanja te je prirodno da se dozvoli rast kamatnih stopa kako bi se obuzdali inflatorni pritisci.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja (M/M)	MAJ	-0,8%	-1,3%
2.	Indeks povjerenje prerađ. sektora	JUN	22,7	17,4
3.	Indeks cijena proizv.sektora za final.potražnju (G/G)	MAJ	6,2%	6,6%
4.	Iskorištenost kapaciteta	MAJ	75,1%	75,2%
5.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAJ	0,7%	0,8%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. jun	-	4,2%
7.	Indeks započetih kuća (M/M)	MAJ	3,9%	3,6%
8.	Građevinske dozvole (M/M)	MAJ	-0,2%	-3,0%
9.	Inicijalni zahtjevi nezapos. za pomoć	12. jun	360.000	412.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezapos. za pomoć	5. jun	3.425.000	3.518.000
11.	Indeks raspoloženja potrošača	13. jun	-	56,2
12.	Vodeći indeks	MAJ	1,3%	1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2109 na nivo od 1,1864.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je odgodio ublažavanje mjera uvedenih zbog pandemije za četiri sedmice sa ciljem ubrzanja procesa vakcinisanja, ali je signalizirao da je 19. juli "krajnji datum" kada bi sve restrikcije vezano za socijalne kontakte mogle biti uklonjene. Broj kupaca širom Velike Britanije se smanjio za 6,7% u sedmici koja je završila 12. juna u poređenju sa sedmicom ranije, kada je obim maloprodaje bio podstaknut školskim raspustom i unapređenjem zdravstvenog stanja.

Ministar trgovine Austrije Dan Tehan je izjavio da su Velika Britanija i Australija sklopile trgovinski sporazum nakon što su premijeri ovih država uspjeli da prevaziđu neka teška pitanja. Ovo je prvi sporazum ovog tipa koji je Velika Britanija zaključila nakon Brexit-a, a dolazi u momentu kada London namjerava da proširi komercijalne i diplomatske veze sa indo-pacifičkom regijom.

Velika Britanija je formalno zatražila produženje od tri mjeseca sa ciljem rješavanja spora sa Briselom o pitanju prodaje prerađenog mesa u Sjevernoj Irskoj. Ovo se događa u momentu kada Velika Britanija najavljuje poteze kojima će garantovati prava glasanja za EU građane na lokalnim izborima. Potpredsjednik EU Komisije Šefčović je istakao da će se što je moguće prije obratiti ministru za Brexit Frostu kako bi organizovali sastanak na kojem bi diskutovali o ovim detaljima. EU Komisija će takođe konsultovati EU Parlament i Evropsko vijeće o ovom pitanju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAJ	-	-92.600
2.	Prosječne sedmične zarade (kvartalno) G/G	APR	4,9%	5,6%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	APR	4,7%	4,7%
4.	Inflacija (G/G)	MAJ	1,8%	2,1%
5.	Temeljna inflacija (G/G)	MAJ	1,5%	2,0%

6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	MAJ	4,5%	4,6%	4,0%
7.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	MAJ	10,6%	10,7%	10,0%
8.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	29,3%	24,6%	42,4%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,85838 na nivo od 0,85908, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,4107 na nivo od 1,3810.

JAPAN

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjene monetarne politike. BoJ je zadržala stimulativne mjere kako bi nastavila sa podrškom ekonomiji, te je produžila program olakšica protiv pandemije do septembra, nagovještavajući da će Japan znatno zaostajati za SAD u okončanju monetarne politike kriznog režima. Guverner Kuroda je izjavio da stopa inflacije nije dostigla ciljani nivo od 2% ni prije pandemije. On je dodao da se mora nastaviti sa izuzetnom stimulativnom monetarnom politikom čak i nakon smirivanja pandemije, kako bi se postigao ciljani nivo inflacije od 2%. BoJ je saopštila da će pokrenuti program protiv klimatskih promjena do kraja ove godine, kao i da će preliminarno objaviti okvirni plan na sljedećem sastanku u julu. Prema toj šemi, BoJ će obezbijediti sredstva finansijskim institucijama kako bi povećavali zajmove i investicije za aktivnosti usmjerenе na borbu protiv klimatskih promjena. Iako detalji nisu još objavljeni, BoJ je saopštila da će šema biti izrađena po uzoru na slične programe kojim se nude jeftini krediti finansijskim institucijama kako bi se podstaklo kreditiranje u oblastima koje se smatraju da pospješuju rast industrije. Bivši kreator monetarne politike BoJ Sakurai je izjavio da BoJ mora konačno da razmotri načine da smanji svoje velike količine ETF-ova, kao na primjer prodaja ETF-ova domaćinstvima. On je dodao da je procjena da bi japanska ekonomija trebalo da se do 2024. godine u potpunosti oporavi od posljedica Covid19, čime se primorava BoJ da zadrži stimulativne mjere i nakon mandata guvernera Kurode koji se završava u aprilu 2023. godine. Nakon smanjenja kupovine obveznica i ETF-ova, BoJ mora da smisli načine za rasterećenje količine ETF-ova. Prije nego što je podnio ostavku, Sakurai je učestvovao tog mjeseca u odluci BoJ-a da krivu prinosa (YCC) učini dovoljno održivom kako bi uspjeli da podstaknu inflaciju. Glavni portparol Vlade Japana je izjavio da će Japan ovog mjeseca odlučiti hoće li dozvoliti da domaće stanovništvo prisustvuje Olimpijskim igrama, nakon što su eksperti potpisali plan da se na igramu dozvoli prisustvo i do 10.000 ljudi.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

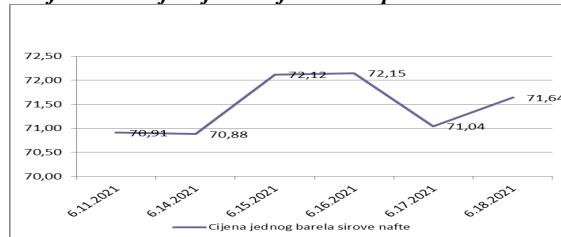
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	APR	-	15,8%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	APR	-	1,1%
3.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	APR	-0,6%	-0,7%
4.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	MAJ	-77,0	187,1
5.	Izvoz (G/G)	MAJ	50,8%	49,6%
6.	Uvoz (G/G)	MAJ	26,6%	27,9%
7.	Stopa inflacije (G/G)	MAJ	-0,2%	-0,1%
7.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	MAJ	-0,3%	-0,2%
7.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	APR	8,0%	6,5%
				-2,0%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 132,80 na nivo od 130,74. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 109,66 na nivo od 110,21.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 70,91 USD (58,56 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte se uglavnom održavala na nivou preko 70 USD po barelu. U ponедeljak je cijena blago smanjena s obzirom na to da su investitori procjenjivali očekivanja rasta tražnje u odnosu na širenje mjera koje su uvedene zbog pandemije u nekim zemaljama. Ipak, već narednog dana cijena je bilježila rast, te se tokom trgovanja toga dana našla na najvišem nivou od 2018. godine, nakon što su objavljene vijesti da se zalihe nafte u SAD iscrpljuju, čime su pojačani dokazi pooštravanja ovog tržišta. Narednog dana cijena je nastavila da se održava na nivou preko 72 USD po barelu, pod uticajem oporavka tražnje za naftom i smanjenja zaliha nafte u SAD. Međutim, već u četvrtak, cijena nafte je smanjena pod uticajem procjene investitora oko jačanja USD, kao i pod uticajem pojačane tražnje za naftom. Dan nakon što je konzervativni predstavnik Ebrahim Raisi proglašen pobjednikom izbora u Iranu, a u pitanju je konzervativni lider koji bi mogao da oteža pregovore oko nuklearnog sporazuma sa Iranom, cijena nafte je povećana. Raisi je predmet sankcija SAD, a Teheran insistira da one moraju biti otklonjene kao dio pregovora vezanih za oživljavanje nuklearnog sporazuma. Cijena sirove nafte je u ovoj godini povećana za skoro 50%, nakon što su ekonomije ublažile restrikcije i ograničenja uvedena zbog pandemije Covid19 kao i zbog ubrzane vakcinacije širom svijeta. Tražnja je povećana, posebno u SAD i određenim dijelovima Azije. U Kini je potrošnja nafte premašila pretpandemijske nivoe dok i Indija pokazuje znakove oporavka, nakon snažnog drugog talasa pandemije koji je imao izražen efekat na ekonomiju ove zemlje. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,64 USD (60,38 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 1,03%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.877,53 USD (1.550,52 EUR). Cijena zlata je tokom protekle sedmice smanjena pod uticajem jačanja dolara kao i zbog rezultata sastanka FOMC-a koji je ukazao da bi se monetarna politika Feda mogla pooštriti prije nego što se ranije očekivalo. Do srijede protekle sedmice cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, jer su investitori bili u isčekivanju rezultata sastanka FOMC-a. Sjednica FOMC-a je završena u srijedu a ishod sastanka je ukazao da je Fed postepeno počeо da zatvara vrata monetarnoj politici koja je bila inicirana pandemijom, te je 11 do ukupno 18 zvaničnika centralne banke prognoziralo bar dva kvartalna povećanja referentne kamatne stope u 2023. godini. Nakon ovih vijesti, cijena jedne fine unce zlata se smanjila na nivo ispod 1.800 USD po unci. Fed je na poslednjem sastanku donio odluku da ubrza sa koracima restriktivnije monetarne politike pod uticajem optimizma na tržištu rada i pojačane zabrinutosti zbog inflacije. U petak je cijena zlata nastavila da se smanjuje, te je zlato zabilježilo najlošije sedmične performanse od marta 2020. godine nakon što je Fed signalizirao da bi mogao pooštriti monetarnu politiku prije nego se to očekivalo. Fed je signalizirao da će referentnu kamatnu stopu do kraja 2023. godine povećati barem dva puta i to na nivo od 0,6% sa sadašnjih 0,25%. Fokus investitora se sada usmjerio ka izjavama zvaničnika Feda te svjedočenju predsjednika Feda Powella u utorak ove sedmice, kada bi trebalo da se ponudi više dokaza o budućim koracima monetarne politike.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.764,16 USD (1.486,99,52 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 6,04%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

